

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ Н. Ненадовицъ.

ТЕЧ. V.

Овай листъ излази на табаку Вторникъ и Петкомъ. Цѣна му є за три мѣсца
5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врсте 5, крайц. за тринутъ.

№ 17.

ПИСМО

младогъ Србина В. І. изъ Хohenхайма, гдј се учи, у Београдъ брату своемъ подъ 21. Септ. 1855. писано.

После Рензе долази съ десна Оберланштайнъ, варошица обгрѣна са одримъ зидинама и кулама, и на ушћу Лана Нидерланштайнъ, насавска варошица; затимъ, ипакъ съ десна, градићъ Штолценфельсъ, на једной стѣни, коя се увишава надъ Ланомъ; Ланенске сурвине, и най-пото, Хорхаймъ и недалеко одъ овогъ, великий острвъ Обервертъ, па тада слѣдує, после села Пфаффенхофена, Кобленцъ на левој обали Райне.

Нисамъ имао времена, да се свратимъ у Кобленцъ, па зато могу вамъ садѣ казати само, да ово главно место у райнској Прайској дражестанъ положај има на уточку Мозела у Райну. Наспрамъ Кобленца лежи тврдиня Еренбройтштайнъ, на връчу едне 360' велике стѣне. Ова тврдиня съдиница є съ Кобленцомъ посредствомъ бродскогъ моста. После Кобленца слѣдує съ десна замокъ Енгере, потој Найдидъ, престолно место князя одъ Вида, па затимъ сурвине замка Фридрихштайна, кое народъ зове „Ђаволиште“; а съ леве ѕ Аандернахъ, пространа варошь съ високимъ римскимъ зидинама. Потој, долази съ десна замокъ Хамерштайнъ, на стрмой стѣни, и съ лева село Бролт; опетъ съ десна место Хенингенъ, на подножју замка Аргенфелса, а съ лева замокъ Райнекъ са красномъ баштомъ. Иза Райнека наступа съ лева варошь Синцигъ, съ десна стара варошица Линцъ и Ерпаль, на подножју Ерпал-Ласа, 700' високогъ базалтскогъ брда; опетъ съ лева древна варошица Ремагенъ, и надъ овомъ увишеный, Аполинарисбергъ, и съ десна варошица Јункель. Затимъ слѣдує съ лева место Обервинтеръ, одкудъ се види Седмобрежје на Райни; а съ десна ѕ Драхенфельсъ, замокъ на найпредијемъ връчу Седмобрежја, одъ когъ се виде юшъ и остали шестъ връкова: Рогенбергъ (угашеный Вулканъ), Левенбергъ са левенбуржкимъ развалинама, Елбергъ, Стромбергъ, Хемерихъ и Вилкенбургъ. На подножју Драхенфелса простире се дужъ Райне Кенигсвинтеръ, а после тога долази съ лева по-далъ одъ Райне тврдиня Годесбергъ, па тада ипакъ съ

леви, Бони. Положай и околне Бони превећь су любке, али далъ, према Келну, изчезавају већъ брдске дражести обала райнски. Я самъ кодъ Келна оставио сасвимъ паропловъ, ёръ самъ намеравао да отудъ по гвозденомъ путу далъ одемъ.

У Келну био самъ скоро два дана. У той старославной трговачкой вароши прајской видио самъ, поредъ осталогъ, обштехвалјнији домъ, поносъ архитектуре германске, и ону кућу, гдј є рођенъ славни художникъ П. Рубенсъ, и гдј є се после у бѣди упокоила француска краљица Маріја Медичи. Са Ратхаузкогъ торона прегледао самъ незаборавно-дражесту панораму Келна и Дайтца, био самъ и у Дайтцу, на десной обали Райне, кудъ се преко бродскогъ моста лако доспети може; па самъ се опростіо потомъ съ Келномъ.

Изъ Келна, па преко Дирена, вароши на Роеру, Ешвайлеру, вароши на Инду, Аахена (у Прайској), Фервиерса, Литиха, Лангена, Тирлемонта у Брабантской, Лувена и Мехелна (у Белгіји), дошао самъ у Брисель. Овай путь био є за мене найкористнији. У Белгіји имао самъ найболю прилику, да се уверимъ, како є моћна рука земљедѣлаца, кадъ њомъ господари виша моћь духа, који прониџава и пони вечне законе стварајући сила природы; ёръ є Белгіја земља, коя є била некадъ пешчана пустиня, па є данасъ претворена у найпримерније обдѣлану богатоплодну ниву, коя целой Германији за угледъ служи. —

Са Бриселомъ био самъ посве задовољанъ. Пре него што самъ био доспео у Паријъ, мишља, да є Брисель средоточје свега индустрјално-лепогъ. Али и садъ, почемъ самъ Паријъ видио, немислимъ ипакъ другчје о Бриселу, него да є то малый Паријъ. Био бы поодје изъ Брисела и Ватерлоо а можда и Остенде на обалама германскогъ мора; али ми є сметала томе жестока зубоболја. Я самъ дакле, после дводневногъ бавленя у Бриселу, оставило лепо место ово, па самъ преко Монса (белгиске варопи), дошао у Валенсіјанъ (француску варопи), а отудъ у Аміенсъ, гдј самъ преобојо. Извъ Аміенса дошао самъ найпосле, у Паријъ који є био главна цѣљь путовања мого.

И ако самъ се спреміо био, да са могућимъ равнодушіемъ предсрећнемъ сјайности Париза, о коима самъ толико слушао: опетъ су први упечатци колосалне вароши света зачудили ме више, него што самъ се надао. Пробавіо самъ пуну 16 дана у Паризу, остављао самъ обиталиште свакій дану у 7. сатій пре подне, а враћао самъ се кући око 10 и 12 сатій по подне; нисамъ се смeo умирити при сматраню знатности паризки, па самъ опетъ свакогъ часа све више чезнуо за Аргусовимъ очима. Нашао самъ се са г. А. Јовановићемъ, литографомъ изъ Беча, кои је на петъ дана пре мене у Паризъ дошао био, па смо увекъ заедно тумарали по улицама паризкимъ, оставляюћи често и найсјайніја места, да бы сазнали и найтавніје буџаке паризке. Поодјо самъ у Паризу Лувръ, где самъ видјо богатый музеумъ древності, музеумъ египетскій, музеумъ грчкій и римскій, музеумъ лепы художства, музеумъ владѣтеля, музеумъ морско-военый, музеумъ етнологичный и др.; затимъ Тилѣріе, царску библиотеку, Луксембургъ, палату законодавногъ тѣла, судницу, где самъ участвовао при явномъ суђеню, инвалидски хотелъ и гробъ Наполеона I, пантеонъ, школу цайхнованія, медициній музеумъ, ботанично-зоологичну башту и, тамо налазећи се, ботаничный, зоологичный, минералогичный и геогностичный музеумъ, катедралну цркву, Нотр-дамъ, съ торни кое самъ прогледао панораму паризку, коју Сена дели на сјеверну и јужну часть, цркву св. Магдалене у Булевару, цркву St. Germain с Auxerrois, са тороньомъ, одкадъ је звено дало првый знакъ кровопролитію ономъ у Вартоломеовој вођи, цркву св. Сулписа, капелу св. Лудвика у судейской палати, и мл. др. беразу, артезискій бунаръ, марсово полѣ и др. На Сени у тилѣрискимъ баштама, Palais Royal, Булеварду и Елисейскимъ поляма био самъ свакій данъ, и нарочито у вече на трима последњимъ местима, кадъ се тамо таласа светлеће гасовито море. Посјехавао самъ, по мѣри стана, театре и циркусе, и участвовао самъ у свечаности, коя се држала у Паризу, кадъ је стигао гласъ да је освојена јужна часть Севастопола. Томъ приликомъ видјо самъ Наполеона, кадъ је у найсјайніјемъ походу ишао у Нотр-Дамъ, где је се држало благодареніе. Ђаве недѣль оставіо самъ био Паризъ, па самъ ишао у Версаль, где самъ поредъ богатогъ замка видјо и хвалјне водоскоке. Изъ Версаља вратіо самъ се у Паризъ преко Св. Клуда, где царъ лети живи. Ту самъ нашао на свечаность народијо, и видјо самъ 150' високе водоскоке. Пошавши изъ Св. Клуда крозъ дражестну шуму Бульонску у Паризъ, средо самъ царицу, коя је се изъ шетње у Св. Клудъ враћала*) —

Последњи осамъ дана бављеніја био у Паризу просвето самъ био излогу светскомъ. Био самъ срећанъ па самъ се нацао са моимъ директоромъ изъ Хохенхайма, г. Валцомъ, и професоромъ Рауомъ, те самъ съ њима прегледао у излогу сирове и урађене польскопривредне производе изъ својој частіј света, а тако исто и све справе и машине, које се употребљавају при польско-привредној радињи. Ту самъ имао прилику да се упознамъ са најважніјимъ новинама у польској економији, а то је баштъ у целомъ излогу, највредніје за мене било. Затимъ самъ

обратіо пажњу и на остале индустріјалне производе у излогу, па самъ найпосле и лепа художства посматрао. Долазіо самъ у излогъ увекъ у 9 сатій пре подне, кадъ је се отварао, а остављао самъ га око полакъ 6 сатій по подне, кадъ су ми врата за излазакъ назначена била. Говори се, да је излогъ светскій у Лондону био богатији одъ овогъ у Паризу, али свакіј потврђује, да је паризкій излогъ много лепше урађенъ него лондонскій. Што се тиче мене, я вамъ исповедамъ, да је излогъ светскій у Паризу био за мене најсјайніја демонстрација за напредакъ човечества; есть, я нисамъ никадъ суетніј размишљавао о моји човечјој, него кадъ самъ у овомъ излогу био. —

Могъ друга Јосифа, нашао самъ у Паризу текъ петогъ дана по долазку момъ. Онъ је био сасвимъ удаљенъ съ обиталиштемъ одъ мене, па смо зато само последњи дане бављеня нашегъ у Паризу дружевно провести могли. Изъ Париза вратили смо се заедно у Хохенхаймъ.

Я самъ оставіо Паризъ 13. Сент. о. г. па самъ се тада, преко Штраубурга, Бадена и Карлсруе, вратіо у Хохенхаймъ. На овомъ путу видјо самъ Moaux, Lafertі sous souagre, Chateau - Thierry, Rheiems, Epernay, Chalons sur Marne, Bar-le-Duc, Comeray, Toul, Nancy, Lüneville, Saarburg, Saverne и Штраубургъ (у Француској). У Штраубургу провео самъ цео данъ. Овде самъ као најзнатніј, видјо великолѣпниј Минстеръ, са највишимъ торњомъ света (490.) и са художественимъ сатомъ астрономизнимъ. Изъ Штраубурга дошао самъ у Баденъ, где самъ опетъ једанъ данъ пробавіо. Овде су, као што знаете, најславнија купатила немачка, где се преко године по 20.000 страдаца баве. Мени су се допале највише околине брдске, којима је Баденъ обгрљенъ, и старый замокъ, одкадъ су лепи изгледи на ове дражесте околине и Райну. Изъ Бадена дошао самъ у Карлсруе, главно место у Баденској. И у Карлсруе био самъ једанъ данъ. Ту самъ видјо Херцогову палату и лепе баште, и био самъ у варошкој кући, кадъ је се тамо започинјала земљаљска свечаность народна; па самъ дошао потомъ у Штутгартъ, и одовудъ у Хохенхаймъ.

У Хохенхайму самъ садъ весео, веселиј него икадъ пре. Мислимъ непрестано на места где самъ био, и предмете, кое самъ видјо. За садъ доста. Будите здрави!

М Р В И Ц Е .

Казњена неблагодарностъ.

Између осталы величествены зданіја у Риму узвишао се у старо време и великолѣпниј храмъ, који се у време оного храмъ неблагодарности називао. У дворани овога храма налазіо се редке величине судейской домъ уникомъ су се само неблагодарни осуђивали. Поредъ зданіја храма, у комъ су се жертве приносиле, узвишао се једна кула, (звонара) на којој се једно звено налазило. Ово је звено зато на кулу постављено било, да бы могао — по ондашњемъ узаконеню — свакіј не само у Риму но буди ћуди у пространој Римској области живећи римскіј поданикъ у њега звонити, ако му је се когодъ неблагодарнимъ за штогодъ показао. Сенатори такъ су

* Прица Наполеона видјо самъ у излогу светскомъ, кадъ је онъ тамо манифактурне производе сматрао.

да, на суђењу тога предмета постављени, како бы чули, да звон звони одма су се у салу горепоменутог судејског дома скупљали, тужбу преслушали, казњ за неблагодарност изрицали или друго удовлетворење тужитељу — ако је тужба његова упутна била — давали. Едапут ће догодити се један изванредни случај: Тумараји по сокацима Рима један стар и посве мршав конј, дође у ту улицу, у којој се мало више речених храма и неблагодарности налазио. Овде види крозъ преплеть затграде у дворани зелену траву; и будући да је гладанъ био, то ће се могао од је ове затграде отиснути, но шврљајо је туда, док је једномъ отворены врата недокопа и тако ушавши у дворану сиће се напасе. Будући да је у Риму као и у целој Тошкани топла клима, то су и музе биле на напуштенога коня навалиле, и тако онъ трљајући се и чешајући о зидове храма, јуће и под њу, где је мало сада нашао. Овде тумараји тамо овамо, намакне му се некако је од је звона на врату, кое је двоструко било, и онъ почне у звону оглашавати. Сенатори чујући глас звона, по својој дужности незадржано сви одма у судејскій домъ дођу; а када дознаду да је тужитељ конј био, па шта више, када га виде онако жалостнога и мршавога, заключе у себи, да је реченога коня притажачел љегов у самопас одгнао, што се с њиме више као престарелимъ служити неможе, и да су сами богови љега (конја) к њима упутили да свою праведну тужбу противу свога газде поднесе. Зато даду испитати, кој је притажачел реченога конја, а када дознаду, да је прављи Римљанинъ; да је 20 година у љеговомъ притажању био, да је речених Римљанинъ 7 победа у војни с њимъ који је одржао; да га је 8 пута из је опасности својомъ бриномъ изнео, и найпоследа већ има 10 година, како га је почeo у кућевніји раду употребљавати — строго га почну овимъ речма укоравати: Непристој се никаквомъ Римљанину, да порокомъ своимъ служи за образацъ целомъ свету! Сами те богови изобличавају и умудрили су твоја конја, да тужбу противу тебе поднесе. Ти си један од је найнеблагодарніји Римљана. Ти можешъ само благодјењима богове умилостивити. Славу си уживао и животъ избавио с њимъ конјемъ, дакле слугу онога, који намъ је вераји и који за господара свога ради, и свой животъ опасности излаже, треба ли када се поболе и остари напољ да истерамо? О бједни Римљанине! ты си поступкомъ твојимъ једну прну черту потомцима оставио, који намъ наше добродјетельи помрачава. Когод је прама скоту немилостивъ, тай неможе ни прама човеку милосердја имати; а ко прама своме ближњему саболјенованіја нема, тай не чује гласъ природе и тако је горји од је скота, јер је не позна значење човека и свога умнога достоинства. Поне слога изобличена заповеде судије, да се конј у коњишицу тога истога Римљанина одведе, а њему наложе да мора — док је се год конј у животу налази — уредно га ранити, тимарити и на дан по 4 оке зоби му давати. Да бы пак је ово точно извршивао, определено једнога Трибуна (старешину), да тужитеља конја надзираша. Обтуженый обвезао се подпуну наложено му извршити, и платио је суду определену новчану казњу.

М. Ж.

ПОДГРЂВИЦИ.

Похвално слово наса бурмутици.

Буди ји више свега прослављена ты хранитељко светога прашка; Ты, која жељи спокойство, захтеваш расположење, наученомъ мисли, гордомъ снисхођење, плашливомъ храбрость, страномъ познанство, говорнику одморъ, лукавомъ поверење, обсени достоинство, суети уважење, велехвалјивцу важностъ даеш! — Буди ји прослављена, Бурмутиџо, била ма укоме му драго виду, у комъ те чувствени вештаци из је метала, дрвета, ил' папира створише; прослављена ми буди са свима ликовима, с њима којима те оштроумије, суета, споменъ или любовь обдарише! — Ты служишъ у рукама домишијана за подкрепленъ плиткога препирана љеговога, а у рукама надничара за попунјење погођенога за радъ времена! — Полагајко са наученомъ обрвама и са набранимъ челомъ отвора тебе судија при изрицању пресуде! — Внимателно с њима одпущеномъ долњномъ устномъ и машући главомъ, куџа лѣкаръ кодъ болестничке постелъ с њима пристима по тебе, да тегобу догађаја и важностъ је својомъ кодъ присутствујући примѣтнимъ учини! — По више минута мудрацъ, разсуђујући дјелу ил' говору својему, држи замешљено дубоко у теби загијорене престе свое, пре него иш, с њима прикованымъ очима у заклопацъ, полагајо дижући до органа мирисанја донесе! — Бројко отвора тебе стихотворацъ, који се збогъ сличности стиха из је недоумљива избавио, и немислећи, да ће се садржати твой разсuti! — тебе међу пристима своима с њима погледомъ косо на страну управљенимъ и с њима расчепљенимъ устнама окреће гордый великашъ, када понизнији проситељ пред њимъ стои! — Лакомъ и сребролюбивъ човекъ тако те високопочитује, да те редко и скоро никада узасе не носи, али те с њимъ миље кодъ познаника и пријателя гледа! — Ты скопчавашъ, али и раскидашъ забаве! — Ты си на услуги при препоручивању и при извинјавању! — Ты даешъ улазакъ у многій занимљивъ и важанъ разговоръ! — Ты с њимъ спајашъ препоруће се стране и штогод ту буде, све с њима буде! — Бадаваји прекраћујешъ време, а карташу продужујешъ размишљавање! — Чрезъ изображеніја, која тебе украсавају, ты си средство, кое мораль, политику, историју, лепа знанја и просвету до найпростије класе људиј распространјавашъ, и отечестволюбје пробуђујешъ! — ты доносишъ животъ, ако ће то быти и чрезъ само примање, одрицање, и кјајање, и найнерасположењемъ друштву! — ты си спаситељка многога плиткога глави, која за закључење и доказателство дужана остати мора! — Ты си щитићи, иза кога се смешење сатирика скрива! — По твојој вредности, по спољашњости твојој пресуђује се много пута и пренагло, вкусъ, занјманъ, станъ, карактеръ, и само политичко мненије притежателя твога! — Ты си у грађанској животу више него што се мисли!!!

ЗАЧИНЩИ.

(Речи старинске мудрости).

1. Кажу људи, да када ће треба упалити и ћаволу свећу; али ко често ћаволу свећу пали, тай найпосле на Бога и заборави.

2. Ако ты заборављаш на Бога, зато Онъ на тебе у свое време неће заборавити, ма да бы ты и желio, да заборави.

3. Кадгдъ помислиши коме, особито безъ даногъ повода, неправо учинити, увекъ се сеги, да тиме и самомъ себи животъ загорчти можешь; јръ срце людско вальда ни на што већма віс склонитіє, него на освету за очевидну неправду, и нико ние тако малый, да се неможе осветити.

4. Правичность е такво штогодъ, чиме се ни не-пріятель неможе увредити; јръ „и ѡаво знаша ѕта се право.“

5. Кадъ се већъ целоме свету неможе угодити, онда е много болѣ, да гори на насъ вичу него боли; јръ ко е по воли р҃јавима, тай и самъ немора врло добарь быти.

6. Чиста и мирна савестъ найболѣ е благо на свету; јръ она е єдиный благий мелемъ за душу страдалаца.

ДОМАЋЕ и СТРАНЕ НОВОСТИ.

С Р Б И Я.

По гласу „Званичны Новина“ постављенъ е досаданій Канцелиста Попечительства Правосудія г. Др. Стоянъ Вельковићъ за приврем. Профес Римск. и Криміналногъ Права при Лицею; а исто тако постављенъ е досаданій Регистраторъ Иностраниогъ Одѣленія при Канцеларіи Княжеской г. Милованъ Јанковићъ за привременогъ Профессора Народне Економіе и Політичне Рачунице при истомъ заведенію.

Шабацъ 23. Фебруара М. П. С. П. Ш. Да стара србска добродѣтель, любити свою веру, и по могућству приносити къ явномъ прослављанию имена божијегъ, и данасъ у нашемъ народу влада, о томе имамо у нашој варопини једанъ новъ примеръ, кој непропуштамо за любовь ове лепе черте србскога народа свету саобщити. Г. Г. кнезови общине шабачке: Павле Ђ. Струнциалићъ, Владимира I. Трикићъ и Јоца Теодоровићъ, — кое є община лане једнимъ гласомъ за свое старешине избрала, познаваюћи јї као люде поштене, разумне и правичне — изволили су по свомъ познатомъ родолюбију, изъ чисте любави према својој светој вѣри, цркви шабачкој једногодишњу свою плату 1000 форинтиј сребра износећу по-клонити. Ово богоугодно дѣло и по самомъ свомъ свойству заслужує, да се съ благодарносћу предъ Србствомъ спомене; но сада особито тимъ већма заслужує, што є цркви шабачкој овоника помоћь садъ врло доброшила. Хвала дакле буди овима добрима Христіјнима, па овомъ знаменитомъ дару матери цркви учинићомъ; а нека намъ ныова скромность опрости, што ово ныово лепо дѣло явности предаемо. Мы смо ово не ны ради, јръ они такво што нетраже, него добре ствари ради учили.

Т У Р С К А.

— У предидућемъ броју Шумадинке мы смо саобщили Султановъ Хатишерифъ, коимъ се даю онолике повластице Христіјнима у Турской живећима. Међутимъ люди, кои су научили свачему ману налазити, и све у по-дозренїје доводити, ни овай торжественый актъ Султановъ на миру неостављаю. Тако „Таймс“ са-доно-

си намъ једанъ дописъ изъ Цариграда одъ 30. Јануара, кои се здраво сумња о пытаню, да ли Порта озбила намѣрава икадъ у дѣйство привести и тако остварити свой последњій ферманъ о изравнавању права христіјански поданика са Турцима. Мы ояде саобщавамо тай дописъ само зато, да виде наши читатељи, како се свашта, и оно што є найболѣ, наопако узети може. Тако вели тай „Таймсовъ“ дописатель, да є овай ферманъ одъ Султана сасвимъ тайно исподъ руке потврђенъ безъ одобреняв еликоја Дивана(!) Оставили се, вели даљ да ову стварь турско правительство рѣши, то ће се оно врло лако изъ ове неприлике извѣћи и осутити извршенъ овогъ фермана, као годъ и свјој досадашњи. Турски су министри добри дипломати, кои су се честымъ упражњавањемъ овихъ последњихъ 25—30 година врло добро извѣшили у начину, како вали једной страной држави посредствомъ друге доскочити; удѣйствованъ те ныове намѣре неће дакле наћи на врло велике запреке и не-згоде. Та и тако се стављају права христіјански портины поданика подъ гарантію и обрану свјој уговора љи сила. И будући да ће се између петъ или шестъ ныи наћи буди каква разлика мышљења и толкована, то се већъ и самимъ тимъ иде Турцима на руку, да се не владају по ферману. Дописатель овогъ чланка увѣрава даљ, да є онъ изъ поузданогъ извора дознао, да є у тайнимъ са-вѣтованјама портинымъ већъ и наговешћено такво поступање и управљање у смотреню тогъ фермана(!) Чудновато є, како нису страни министри опазили ову странпутицу, коју су Турци себи отворену оставили, кадъ є турско правительство драговольно пристало на сва ныова зактевана, која су они само зато положили. да бы баръ буди каква умѣренा права за христіјане израдили. Ако су сајоџици хтели Султану показати свою силу тиме, што су одъ нѣга изнутили даривање права христіјанима, то су они поднудио успѣх; ако су пакъ они озбили имали у виду срећу и благостање христіјанскогъ жи-тельства, то су они неправымъ путемъ пошли. Право побољшање ныновогъ стана може се удѣйствовать единствено постепенимъ обарањемъ предрасуда владајућегъ народа и постепенимъ подизањемъ христіјана; а томе є путь отворенъ одъ овогъ времена, одкадъ су изтребљени яничари и спахије. Кои унутрашњость Турске избли-

же познае, тай ће се о томе увѣрити; изнудели се пакъ одъ Турака безмѣрна зактевана, онда се тыме само прі-уготовлява једна велика реакція (противудѣйство), и Турцы ће быти принуђени, тражити себи лека религіозны мъ-фанатизмомъ. Јошъ садъ веле Турцы: „Нашто водимо мы рать? Русія не зактевала за Христіане нека нова права, него само обновленъ и одржанъ стары; саюзницы пакъ зактеваю десетъ пута више.“ Овай последни ферманъ учини ће разцепљи између Мусломана и Христіана юшть већимъ него што є досадъ было. Онъ ће свакомъ одсадашњемъ (будућемъ) министерству руке савезати и у унутрашњости озбиљне немире породити у мѣсто да произведе единство у пословима правительства.(1) Нека се Европа окане свога заблужења, докъ не буде доцне; и нека се у Паризу скупљни државници двапуту и зрело размысле, пре него што приступе крајнестномъ мышљеню цариградски посланика, ако нису ради, да истребе половину жительства европске Турске.(!!)

У Цариграду 13. Фебруара. У овдашњимъ войничкимъ болницама има врло много болестника и влада великиј поморъ. — Грчко и ерменско свештенство засадъ юшть не по црквама прочитало султановъ хатишерифъ о дарованымъ правама христіјанскимъ поданицима високе Порте. — Турско правительство као да є одустало одъ намѣре, да прибере јданъ новъ корпусъ войске у Трапезунту. Омер паша налази се юшть у Редут-Калу. — По вѣстима изъ Евпаторије одъ 6. Фебруара, бѣсни кодъ тамошње посадне войске шкорбуртъ — **У Смирни** є 15. Фебруара тамошњи наша последни царскї хатишерифъ съ найвећимъ торжествомъ обнародовао. Раја є осимъ тога добила одъ меџлиса право да могу доћи у конакъ на коню и да при засѣданјима меџлиса изъ своји собствене чибука пушти могу.

У Цариграду 16. Фебруара. — Порта є издала 100 милиона грона новогъ папирногъ новца. Но Диванъ се томе противio и отудъ се породила читава расправа и неспоразумленъ. — Рекрутарије христіјанске раје скорымъ ће се озбиљно започети. — Заповѣсти односеће се на заключено примирје текъ су садъ оправљене у Кримъ. — Међу Французима влада юшть једнако великиј поморъ. — Забрана о извозу ране већ є одъ части дигнута.

РУСИЈА.

— Телеграфске депеше изъ Шведске явљаю, да Руси ревностно настављају своя одбранителна утврђена на Финскомъ морскомъ заливу. Они имају садъ 18 паропловни линейни лађа, 14 корвета и 70 топовски шайкји са свимъ опремљены.

— А изъ Петробурга пишу „Конституционелу“ подъ 7. Фебруара, да се ратна спремања у Финской и у Курланду съ найвећомъ ревности продужую, да се и у јужной Русији догађају одъ некогъ времена знатна войничка кретања, и да се непрекидно съ найвећимъ напрезањемъ продужава утврђивање Николајева. Ђенерал Лидерсъ позвао је све официре своје войске, кои су у Одеши на одпусту били, опеть натрагъ подъ заставу; а тако исто и на одпусту бывши официри войске, налазеће се на польској граници, похитили су къ своимъ дотичнимъ корпусима.

— Изъ Петробурга пишу „Най-прайзише цайтунгу“ подъ 14. Фебруара сљедијуће: Нѣгово величество царь Александръ послao је и њестозаступномъ военомъ гувернеру вароши Ревала и команданту естландске войске, ћенерал-ађутанту Грабу, као годъ недавно и ћенералу Сверсу јданъ рескриптъ, у коме онъ ћенералу за снажне и ревностне мѣре, кое је онъ наредio поради обране њему повѣрене провинције, као и за изредно снабдѣванје войске, изражава свою признателност. Тай рескриптъ гласи овако:

„Павле Христофоровићу! Кадъ є мой отацъ, блажене памети, вама предао повелительство надъ войскомъ опредѣленомъ за обрану Естландије, онъ се је тврдо на дао, да ћете вы на томъ новомъ дѣйствованја вашегъ пољу посвежочити ваше искуство и мудру предосторожност. — Почемъ самъ я садъ прегледао и разсмотрio извѣстiе ваше о дѣйствованју вашемъ год. 1855., я самъ се съ особитымъ задовољствомъ увѣrio, да сте вы поклонено вамъ поверенъ сајно оправдали. При вашемъ брижљивомъ старанju за благоставъ повѣрене вамъ войске и при наблюдаванju найстрожје штедљивости, вы сте уедно предузели найсходније мѣре за обрану повѣрене вамъ провинције одъ непрѣятельскогъ нападања. Мени є особито мило, што вамъ могу за ваша полезна напрезања изразити моју искрену признателност и мое подпuno благоволенъ. Я вамъ остајемъ за свакадъ благонаклонъ“

Александеръ.“

ФРАНЦУСКА.

„Монитеръ“ одъ 18. Фебруара садржава у својој незваничној части сљедијуће изјавленје:

„Царь Наполеонъ отвориће лично у понедељакъ, 20. Фебруара у 1 сати по подне у маршалској сали тилѣриске палате сѣдницу законодавногъ тѣла за год. 1856. и примиће заклетву оних члнова сената и законодавногъ тѣла, кои ову заклетву јошь нису положили. Сва лица, која сачинjava царску пратњу, као и дипломатеко тѣло, кардинали, министри, маршали, адмирали, кавалери великогъ крста почетне легије и ванслужбени официри и дворски чиновници царскогъ двора и принцева, ућиће у тилѣрје преко степеница „Павилонъ де Флоръ“. Членови три велика државна тѣла и разне депутације ућиће преко степенице „Павилонъ д' Орложъ“. Сва лица, која ће у той церемонији присутствовати, морају найдати до $12\frac{1}{2}$ сатији быти већ у тилѣрјима. Топови ће огласити почетак и свршетакъ те свечаности.“

А последнији број „Остдайче поста“ доноси намъ већ и целу бесѣду цара Наполеона, и то путемъ телеграфскимъ. Бесѣда ова гласи овако:

„Господо Сенатори и Депутирици!

Кадъ самъ ваље последнији путъ сазвао, притискивале су на љас тешке бриге. Сајузне войске сатирале су се једномъ обгадомъ, у којој намъ є постојанство непрѣятеля већ готово сву надежду одузело, да ћемо успѣти моћи. Европа, која є посве у неизвѣстности била, очекивала је свршетакъ борбе пре, него што бы се она сама изјаснила, на чијој ће страни быти. Да бы се ратъ снажно и съ успехомъ водити могао, зактевао самъ

Одъ васъ заемъ, кои сте ми вы единогласно одобрили, и олакшала путь посредованю дипломатіе. Аустрія се премда се истый заемъ чиню необычно великий. Безмѣрна скопоћа ране и животны потреба грозила въ нижимъ клаасама и новчана криза претила въ оборити и уништити сву радио, торговину и произвођенї. Благодареніе нека буде вашой познатой помоћи, благодареніе енергіи, коя въ развіена у Француской и Енглеской, а нарочито нека буде благодареніе помоћи промисла, ове су опасности, премда не сасвимъ изчезле, али ипакъ већомъ части уклонѣне. Едно сяйно војничко дѣло рѣшило въ ползу саюзника очаятелну и огорчену борбу, којој у читавой повѣстници примѣра нема. Явно мишленѣ Европе садъ је већъ познато и изречено. Наши пріательски савези разпростирили су се и утврдили на све стране. Трећи заемъ подмиренъ је безъ натега; земља ми је изнова дала знаке свога поверенja, одобравши ми петъ пута већу суму него што самъ я зактевao. Она (земља) је са удивљењемъ достойнимъ пожертованјемъ и трпеливостју сносила све оне бѣде, које је скопоћа ране и животны потреба за собомъ повукла, бѣде, које су ублажене приватнимъ добочинствомъ, ревносћу общински властіји и съ 10,000,000 франака, која је сума разделјна сиротињи у разнимъ департаментима. Садъ је донешена са стране рапа, те је ићна цена ако пала, брига и побојавање о нестанку звучећегъ новца уклонѣна је, никадъ ње производство и радија је живља, никадъ юсу были приходи већи. Променљиви догађаји ратни подмладили су и разбудили војнички духъ у народу. Никадъ се юсу више и њи нудили као своеволјци у војску, никадъ ње је была већа ревност међу пописнимъ војницима. Овомъ краткомъ разлаганију садашњегъ положаја придржую се догађаји одъ велике политичне важности.

Краљица велике Британіје, жељећи дати јасни доказъ свога поверенja и свога почитаніја према нашој земљи, и тежећи за тимъ, да наша одношена буду јошъ пољубитељнија и усрдніја, посјтила је Француску. Одушевљеный дочекъ, на који је она нашла, увѣрио је њу, како су ићнимъ присутствомъ, уливена чувствована сходна за то, да утврде пріатељске свезе оба народа. Краљ сардинскій, кој је необазирији се ни на што, пристао на нашу страну съ онимъ юначкимъ полетомъ, који је онъ и на бойномъ пољу посведочио, дошао је такође у Француску, да посвети пріатељски савезъ, који је већъ основанъ био храбросћу његовы војника. Ови су владаоци могли видити, како једна јошъ пре краткогъ времена узколебана, и у савјту европски сила понижена и усамљена држава, данась мирно и одъ свакогъ уважавана, напредује, и како она неводи ратъ съ наглымъ и неразсуднимъ бѣсиломъ страсти, него са спокойствомъ правде и енергіомъ дужности. Вы сте видили, како је Француска двеста хиљада војника преко мора послала, а једно и све вештине и художества мира на излогъ паризкиј позвала, као да је тиме хтела Европи рећи: „Садашњиј је ратъ за мене само једна епизода (споредно међудѣјствије); мое идеје и напрезана управљења су по већој части свакадъ на художества мира. Немојмо ништа пропустити, чиме бы до споразумљења доћи могли, и немојте ме принуђавати, да обратимъ на бойно пољу сву силу и енергију једногъ великогъ народа.“ Овай узвикъ као да су сви разумели, и тако въ зима, која је војну прекинула, отворила

рѣшила на једанъ одсуданъ коракъ, који је у савјетовању са ратујући сила учинила подпунимъ участникомъ и владаоца једне простране државе. Шведска се тесно и свердио свезала са Енглескомъ и Францускомъ посредствомъ једногъ уговора, којимъ јој се гарантирају цѣлокупностъ ићни областіј; сви кабинети найпосле обратили су се петробуршкомъ двору съ молбама и совјетима.

Царь рускій, наследникъ једногъ положења, које ће онъ самъ створио, био је одушевљенъ искреномъ жељомъ, да уклони причине, које су произвеле тако крваву борбу и сударъ. Онъ је съ рѣшителношћу примјо посредованју Аустрије и ићне предлоге. Почемъ је једномъ већъ удовлетворено војничкој чести, значило је попустити једномъ одъ целе Европе скроеномъ и одобреномъ зактеванју толиво, колико почитовати самогъ себе. Данась су се пуномоћници ратујући и сајозни сила сабрали у Паризъ, да рѣше условија мира. Духъ умјerenости и правичности, који све љуби одушевљава, даје намъ надежде на срећанъ и повољниј успехъ и исходъ, но при свемъ томъ мы съ пунимъ достоинствомъ изчекујемо свршетакъ конференције, и спремни смо на свашта, па било то на продужењу рата, или да пружимо руку пріатељства онима, съ којима смо се славно и съ честю борили. Но дододило се што му драго, мы се занимамо са средствама, сходнима за умножење сile и богатства Француске. Утврдимо што већма можемо ову у узаемной слави и жертвама створену алијанцију, чију узаемну користь миръ ће намъ јошъ јасније показати. Напоследку положимо у овомъ за судбину света преважномъ и одсудномъ тренутку наданѣ наше на Бога, да бы онъ руководио наше намѣре и напрезана, и то у духу, који бы найвећма одговарао интересима човечности и цивилизације.“

— У Паризу 17. Фебруара. Синоћ је давана велика част у талерјама. На њу су позвани били и грофъ Орловъ и Али-паша. Царь је за асталомъ управио неколико речиј на грофа Орлова, који је изгледао врло расположењу. После вечере представљење је у галерији Дјане Оfenбаховъ комадъ „оба слепца“. По окончанию театралногъ представљења отишао је царь са своимъ гостима у салу, где се піе. Врло је яко падало у очи, што се ту царь више одъ по сата са грофомъ Орловомъ разговарао.

Као што се чује, дао је грофъ Орловъ по налогу свога владаоца набавити четири красна коня изъ Україне, и поднео јх в цару Наполеону на даръ, којомъ је приликомъ напоменуо неке за Наполеона III. врло пріятне и ласкателне изражење цара Александра II.

— Пуномоћници, нарочито руски, тако су разтрзани на све стране позывима на ручакъ, да су они садъ за једанъ читавъ месецъ дана гости. Руски пуномоћници налазили су се прекије кодъ принције Матилде са ћенералима Канроберомъ, Боске-омъ и Мелинстомъ, и разговарали су се съ овима врло пріатељски и повљубитељски.

— Овде се на све, што се односи буди у чему на конференције, обраћа найвећа пажња и заузетостъ; неки любитељи чудноватостіј и редкостіј дају већъ скупе

новце за пера и друге маловажне ствари, коима су се членови конференција служили.

— Овде се сматра као извѣстно, да ће потомакъ царскій, ако буде принцъ, добити насловъ „кralь одь Алцира“. Већъ садъ влада у ратномъ министерству и у целомъ одѣленю алцирске управе велика дѣлателностъ, почемъ ће се управа овогъ вице-кralѣства предати принцу Наполеону, кое ће имати за слѣдство, да ће се преместити у Африку сви они чиновници, кои су съ овомъ колониомъ изъ Париза управљали. Царъ има у погледу на Алциръ велике планове и иде нарочито на то, да се насељавање ове земље изъ свија сила подпомогне.

— Приватна писма изъ Крима явљају, да се тамо њија француска војска налази у броју рѣвомъ стапо. Француска интендантура, коя се прошле године тако одликовала, била є ове године врло недѣлателна. Зима ћије, обућа, кожуси и т. п., све є то текъ у почетку Децембра приспѣло. Па и у самомъ лебу и месу наблюдава интендантура француска неумѣстну и шкодљиву птигедњу. Шкорбутъ и друге болести бѣсне страшно. Све су болнице препуне, и лѣкарји, одъ који є, као што самъ „Монитеръ“ авља, велика частъ помрла, вису выше довольни за толикій број болестника. Једанъ јединији лѣкаръ има по 100, 150, а често и по 200 болестника да надгледа и лечи.

— У Парижу 20. Фебруара. На прекючерашајемъ ручку у тилѣрјама сѣдили су руски пуномоћници, једанъ съ десне, а другиј съ леве стране до царице.

— Данасъ є држанъ у руској капели, коя се налази у улици „Ри де Бери“ свечаный парадостъ за цара Николу, кои є пре годину дана умро. Грофъ Орловъ и баронъ Бруновъ са својомъ пратњомъ, своје готово дипломатско тѣло, све у Парижу налазеће се руске госпоје, као и млога друга одлична лица учествовали су у свечаномъ парадосту. Царъ є био заступанъ јединији својији ађутантомъ.

— Као што „Монитеръ“ авља, отицле су юче изъ Тулона у Боспоръ линейне лађе „Тридентъ“ и „Маренго“ и фрегате „Урани“ и „Ванжансъ.“

— Знаменито є, што є г. Оберъ, управитељ царске капеле, добио прекюче одъ цара налогъ, да састави једанъ особити благодарителни спѣвъ за прослављеніе мира у саборной цркви „Нотр-дамъ.“

У Парижу 21. Фебруара. Јутро се држано у тилѣрјама велико министерско засѣданіе. После засѣданія примао є царъ подвореја. Данасъ ће быти турски пуномоћници у тилѣрјама на вечери.

Г Р Ч К А .

У Атини 17. Фебруара. Ђенералъ Боске, кои є изъ Француске у Кримъ пошао, стигао є овде у Атину. — За министра иностраны дѣла постављање є г. Ронгабисъ.

ПОЛИТИЧНЫЙ ПРЕГЛЕДЪ.

У Бечу 20. Фебруара.

Премда смо мы савршено тогъ мнѣнія, да ће се миръ зацело заключити, ипакъ зато мы несумњамо, да

ће се јоштъ озбиљне препирке на конференцијама моћи породити, и да су се они яко преварили, кое су мыслили, да є уговоръ мира у ствари већъ заключенъ, и да су сѣднице конференција само гола форма. Миръ се мора коракъ по коракъ извојевати, и по томе тешко да ће се при данашњемъ отварању камера у Паризу, као што су многи француски листови прорицали, миръ као стварь свршена означити.

У Парижу є у смотрено пете точке завладало мышљење, да западне сile незактевају безусловно, да се Николајевъ башь разори, него само да се Русија обећа и обвеже, да тамо неће ратне лађе градити.

Једанъ райцкији листъ вели, да су између заплета и незгода, о којима се на конференцијама рѣчи повела, и съверни градови Русије доста важну рулу играли. Руси о њима веле, да се они могу сматрати као тврдоzemни градови; Енглези пакъ потврђую, да су то морски градови. Француска є, као што є царъ обећао, у свима точкама сагласна є Енглескомъ, но зато опетъ даје царъ познати, да нѣма нѣ за одржанјемъ съверни тврдини башь много стало.

Найновији брой „Морнингъ Адвертизера“ потврђује, да су се руски пуномоћници на конференцијама противили томе, да се пета точка рѣши на парискимъ конференцијама, него да су зактевали, да ту стварь рѣши конгресъ свијо крунисаны глава у Европи.

— У Бриселу 18. Фебруара. — „Ендепандансъ“ вели, да є на другој конференцијалној сѣдници било жестоке препирке, и да се јоштъ нѣ до споразумљења дошло. Пытанје о Бомарсунду и о Карсу найвећи є чвръ и по воду є неспоразмљију и препарки. Русија є показывала велике жертве и уступљења, коя є већъ одъ своеј стране чинила; она неће у смотреној тога, да се аландска осмрова више неутврђују, никаква обvezателства на себе да прими; она даље зактевала накнаду за Карсъ, неозначавајући изближе видъ и начинъ те накнаде; но она жеји, да се начело узаемне накнаде уобште прими. Осталы пуномоћници нису хтели пристати на то. Као што се чује, нѣ се Порта јоштъ оканула свога зактеванја, да добије накнаду за ратне трошкове; но она међутимъ нема изгледа, да ће у томе успѣти. При свему томъ реченоме „Ендепандансъ“ є ипакъ тврдо увѣренъ, да ће се конференције на мирный и пожеланый начинъ окончати.

— Изъ Париза пишу подъ 17. Фебруара „Келнише цайтунг“: Недавно самъ вамъ јављао, да грофъ Валевскій нема на конференцијама надмоћнији гласъ, него остали пуномоћници. Данасъ пакъ дозида самъ, да посланицы сардински у погледу петъ точкѣ немају рѣшавајући гласъ, него само савјетователни. У овоге дакле ствари ипакъ є гласъ предсѣдника рѣшавајући, почемъ само петъ сила гласа имају.

— Г. Гране пише у „Конституционелу“: Млого се говори о једномъ писму, кое є царъ Александеръ управљао на грофа Орлова ради попунења нѣговы настављенїја. У томъ знаменитомъ и многоважномъ писму честита царъ рускій Наполеону Шмь, што є овай у славе пуной политици Наполеона I-гъ учинио оне измѣне, кое су духу времена сходне, и да се тымъ примѣромъ налази и онъ побуђенъ је, измѣнити политику цара Николе у смы-.

слу догађаја и идеа, кое су код ње образованы народ за-
владале. Оваква чуствована, која Русија лену будућност обећавају, служе како ономъ владаоцу, који је осећа, та-
ко и ононъ, који је узбудљив, на велику честь.

— У Бриселу 19. Фебруара. — „Ендепандансъ“ доноси намъ изъ Париза једну поздњу полузваничну вѣсть, по којој је у Суботу (18. Фебруара) дождана трећа сједница конференција, да је на той сједници подписанъ како прелиминарни миръ тако и све точке, кое се односе на станъ ратно (casus belli), и да су Руси на сва зактевана западни сила пристали. Мысли се, да ће сутрашња беседа у цара Наполеона огласити миръ, као конечно заключење.

У Парижу 18. Фебруара. Данасъ се држи овде трећа конференцијална сједница и съ њоме важна епоха преговора за заключење мира.

Данасъ ће се важна пета точка решавати и по томе биће данашња сједница мјериле и за ово, што ће царъ при отварању камера рећи (види подъ Францускомъ).

Досадъ, то је до 5 и по сатиј, сједе још једнако пуномоћници за зеленимъ асталомъ и по томе вије ни могуће дознати, шта се на той сједници решило, башъ ако се и веби за добро нашло, наблюдавати највећу таинственостъ.

Са стране Русије показује се добра воля, и грофъ Орловъ изражава се у свима својимъ прјатељскимъ кругу.

вима врло миролюбиво. Руски пуномоћници признају, да је Русија потребанъ миръ. Русија је увидела, да је и цивилизација нека сила. Нѣна грдна снага показала се као не-ка огромна тѣлесина, којој оскудљива духовна природа и окретностъ. Русија осећа, да ће јој миръ дати средства, да се оснажи и економично развије, и да тако и према инострanstву ојача. Тай је добитакъ достојанъ жертвий, кое Руја чиши, и зато вије миръ одвећи скупо купљенъ; то је мышљенъ, кое руски пуномоћници означанају као мышљенъ свога правительства.

Но руски су пуномоћници и осимъ тога показали да они неиду путемъ лукавства и сплеткіј. Они су се одрекли права, шиљати своме правительству шифриране (тайнимъ знацима писане) депеше и шилју сасвимъ ясно написане депеше на францускомъ језику.

У У Бечу 23. Фебруара. Данасъ смо добили изъ Париза сљедујућу телеграфску депешу:

У Парижу 20. Фебруара, 9 сатиј и 45 минута увече. Прелиминарни миръ већ је подписанъ. Руски пуномоћници присутствовали су на данашњемъ отварању камера у пуној униформи. Ово сматрайте као знакъ извѣстногъ већа мира.

Течай новаца: Дукати, 4. фор. 45 кр. за банке
Цванцигери: 3%.

О ГЛАСИ.

(3-3) Судъ Окружја Гургусовачкогъ обзнатије свакоме кога се тиче да је на основу 198. §. грађанскогъ поступка судејскогъ, стециште надъ целымъ покретнимъ и непокретнимъ иманћемъ почившегъ се презадуженогъ Павла Машину изъ Селачке отворено; и зато се свакиј, који бы што одъ Павла ма којимъ правомъ тражити имао, овимъ позыва, да се до 9. дана мѣсца Марта 1856. год.; са својимъ потраживанћемъ и доказима, кое о томе има, Суду овомъ прјави; јеръ у противномъ случају Судъ ће массу ову по прјављенимъ и оправданымъ тражбинама расположити, и свакога, који бы што у исту массу положити имао безъ призрења на његово непрјављено право, по коме бы онъ што одъ почившегъ прјимати имао на исплату принудити.

№ 538. Изъ засједања Суда Окружја Гургусовачкогъ.

Стецишта се отварају:

При Суду Окр. Ягодинскогъ
а) надъ целимъ покретнимъ и непокретнимъ иманћемъ почив. Димитрија Стойковића изъ Ягодине, до 12. марта.
б) надъ иманћемъ пок. Арсеніја и Јоване наследника почив. Мише Стойковића изъ Грабовца, дана 16. марта.

2. При Суду Окр. Ужицкогъ, надъ целимъ покретнимъ и непокретнимъ иманћемъ поч. Ђорђа Ђелића, до 15. марта.

Продаваће се:

1. У селу Корану, среза Црноречкогъ, Окр. Ужицкогъ, сва непокретна добра презадужене браће Лучића Ђавите, Ђоке и Алексе, 12. 13. и 14. марта.
2. У Ст. Ачибоговцу, Окр. Сmederevskogъ, непокретна и покретна добра Павла Мильковића, 12. 13. и 14. марта.

Даваће се подъ аренду:

- 1) у Београду предъ зданјемъ Прим. Суда право наплаћивање таксе на пите, 5. 6. и 7. марта.
- 2) у Сmederevu, Акцизъ, Аренда, капници, Јавацкиј риболовъ и кантаръ, 15. 16. и 17. марта.
- 3) у Брестовачкој Бањи, меана и проча добра Правителства при Бањи, 12. 13. и 14. марта.

Правителства меана у Райковој реци близу Майданпека даваће се у Майданпеку при управитељству Рудокопства, подъ аренду, 15. 16. и 17. марта т. г.

(3-3) У дућану преко пута одъ Јелена има на продају фина брашна: као муентмела и ауспуга, на мало и на повише, по умјрену цену.

Подписаный узима слободу овимъ објавити почитајомъ публици, да онъ притежава средство требити мишеве и пацове, тако, да нједнога у кући или којој другој стаји неостане. Онъ је Сл. Управитељству варошк. показао млога писмена сведочанства о овомъ искуству своме, и бавиће се само б дана кодъ Рафа Лебла, преко пута саборне цркве.

У Београду 24. Фебр. 1856.
Морицъ Лебль.

Подписаный дошави овој дана изъ Брина и Беча, подпунјо је свою трговину, свакостручнимъ израђенимъ и неизрађенимъ еспајима, по новој моди; зато препоручујући се поштованој публици и свима своимъ старимъ муштеријама, обећава, найфинију цену, а притомъ найфинији и найбржји радъ.

Тома Стојновићъ,
шнайдеръ
кодъ Париза